

SLUŽBENI VJESNIK

OPĆINE KLIS

KLIS, 1. lipnja 2020. godine

BROJ 4

Na temelju članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (“Narodne novine”, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19) i članka 28. Statuta Općine Klis (“Službeni vjesnik Općine Klis”, broj 6/19), Općinsko vijeće Općine Klis na svojoj 34. sjednici, održanoj dana 17. ožujka 2020. godine, donosi

O D L U K U o izmjenama Statuta Općine Klis

I.

U stavku dva (2) članka 47. Statuta Općine Klis (“Službeni vjesnik Općine Klis”, broj 6/19), brišu se riječi:

“... predstojnika državne uprave u Splitsko-dalmatinskoj županiji”, te se zamjenjuju riječima:

“nadležno tijelo državne uprave u čijem je djelokrugu opći akt i dostaviti mu Odluku o obustavi”.

II.

Stavak jedan (1), članka 90. mijenja se i glasi:

Nadzor nad zakonitošću općih akata Općinskog vijeća u njegovom samoupravnom djelokrugu obavljaju nadležna središnja tijela državne uprave, svatko u svojem djelokrugu.

III.

Sve ostale odredbe Statuta Općine Klis (“Službeni vjesnik Općine Klis”, broj 6/19) ostaju na snazi.

IV.

Ove Izmjene stupaju na snagu osmog dana od objave u “Službenom vjesniku Općine Klis”.

KLASA: 021-05/20-01/01

URBROJ: 2180/03-01/20-1519

Klis, 17. ožujka 2020. godine

P redsjednik
OPĆINSKOG VIJEĆA
Josip Didović, v.r.

Na temelju članka 95. Zakona o komunalnom gospodarstvu (“Narodne novine”, broj 68/18, 110/18 i 32/20) te članka 28. Statuta Općine Klis (“Službeni vjesnik Općine Klis”, broj 6/19), Općinsko vijeće Općine Klis, na svojoj 37. sjednici, održanoj dana 28. svibnja 2020. godine, donosi

O D L U K U o Izmjeni i dopuni Odluke o komunalnoj naknadi

Članak 1.

U Odluci o komunalnoj naknadi (“Službeni vjesnik Općine Klis”, broj 6/18), iza članka 1. dodaje se novi članak 1a. koji glasi:

“Članak 1a.

U slučaju nastupanja posebnih okolnosti koje podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava okoliš, narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu gospodarsku štetu, Općinsko vijeće Općine Klis može posebnom odlukom utvrditi mjere, vrijeme na koje se iste odnose kao i način njihove provedbe.

Posebnom Odlukom iz prethodnog stavka ovog članka Općinsko vijeće Općine Klis može odrediti i da se dio naplaćenih sredstava komunalne naknade koristi i za druge namjene različite od namjena za koje se koriste u običajenim okolnostima.”

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu prvog dana od dana objave u “Službenom vjesniku Općine Klis”.

KLASA: 021-05/20-01/01

URBROJ: 2180/03-01/20-1710

Klis, 28. svibnja 2020. godine

P redsjednik
OPĆINSKOG VIJEĆA
Josip Didović, v.r.

Na temelju članka 33. i članka 48. Zakona o komunalnom gospodarstvu (“Narodne novine”, broj

68/18, 110/18, 32/20) i članka 28. Statuta Općine Klis ("Službeni vjesnik Općine Klis", broj 6/19), Općinsko vijeće Općine Klis na 37. sjednici, održanoj 28. svibnja 2020. godine, donosi

O D L U K U

o Izmjeni i dopuni Odluke o komunalnim djelatnostima na području općine Klis

Članak 1.

U članku 4. dodaje se točka 8:

8. održavanje javne rasvjete na tvrđavi Klis.

Članak 2.

U članku 9., stavak 1., mijenja se "Jedinstveni upravni odjel Općine Klis" u "Upravni odjel za komunalne djelatnosti i prostorno uređenje".

Članak 3.

U članku 17., stavak 1., dodaje se točka 5:

5. održavanje javne rasvjete na tvrđavi Klis.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom vjesniku Općine Klis".

KLASA: 021-05/20-01/01

URBROJ: 2180/03-01/20-1710

Klis, 28. svibnja 2020. godine

Pre s j e d n i k
OPĆINSKOG VIJEĆA
Josip Didović, v.r.

Na temelju članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom ("Narodne novine", broj 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) i članka 28. Statuta Općine Klis ("Službeni vjesnik Općine Klis", broj 06/19), Općinsko vijeće Općine Klis na svojoj 34. sjednici, održanoj dana 17. ožujka 2020. godine, donosi

P L A N

gospodarenja otpadom općine Klis za razdoblje od 2019. - 2024. godine

1. UVOD

Općina Klis je donijela Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2013. - 2019. godine koji je objavljen u "Službenom vjesniku Općine Klis", broj 1/14. U međuvremenu stupile su na snagu nove zakonski propisane obvezе i planski

okvir s jasno definiranim mjerama i aktivnostima kako bi se ostvarila politika i ciljevi gospodarenja otpadom.

Gospodarenje otpadom čini skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količina otpada i/ili njegovih štetnih utjecaja na okoliš, skupljanje, prijevoz, uporabu, te nadzor nad tim djelatnostima i skrb za zatvorena odlagališta na gospodarski učinkovit i po okoliš prihvatljiv način.

Plan gospodarenja otpadom općine Klis za razdoblje 2019. - 2024. godine (Plan) je temeljni dokument za odgovorno i održivo planiranje aktivnosti gospodarenja otpadom na području općine Klis. Ovim Planom će se na temelju analize postojećeg stanja i zakonski postavljenih ciljeva gospodarenja otpadom odrediti mjerne i aktivnosti potrebne za poboljšanje organizacije sustava gospodarenja otpadom, financiranje sustava te jačanje svijesti i participacije javnosti. Glavni dionici uspostave i provedbe integralnog sustava gospodarenja otpadom u općini Klis su nadležni upravni odjeli Općine Klis i društvo Čistoća d.o.o. Split koje vrši javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada.

Temelji gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj sadržani su u Zakonu o održivom gospodarenju otpadom ("Narodne novine", broj 94/13, 73/17 i 14/19), Strategiji gospodarenja otpadom RH ("Narodne novine", broj 130/15) te Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine ("Narodne novine", broj 3/17).

Zakon o održivom gospodarenju otpadom ("Narodne novine", broj 94/13, 73/17, 14/19) i Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine ("Narodne novine", broj 3/17, dalje u tekstu Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske) sadrže okvir planova gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave.

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave sadrži najmanje sljedeće:

1. analizu te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave uključujući ostvarenje ciljeva,
2. podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva,
3. podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom,

4. podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju,
5. mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada,
6. opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada,
7. mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
8. mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,

9. popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana,
10. organizacijske aspekte, izvore i visinu finansijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom,
11. rokove i nositelje izvršenja Plana.

Plan gospodarenja otpadom općine Klis za razdoblje od 2019. - 2024. godine sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom ("Narodne novine", broj 94/13, 73/17 i 14/2019), Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš ("Narodne novine", broj 3/17) i drugim zakonskim propisima donosi se prema sljedećem postupku:

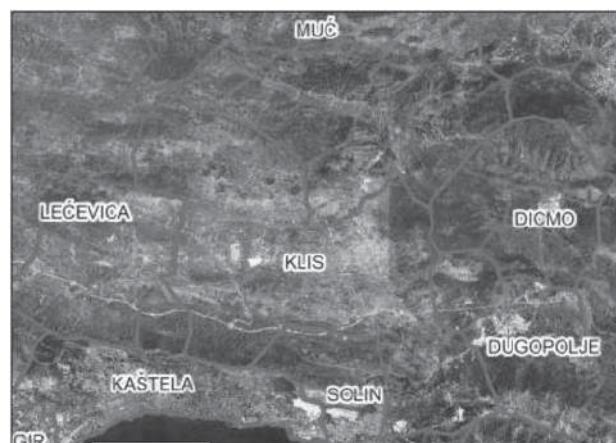
Postupak donošenja Plana gospodarenja otpadom	
1.	Jedinica lokalne samouprave (JLS) dužna je za prijedlog Plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša (nadležnog upravnog tijela)
1.a	Jedinica lokalne samouprave (JLS) dužna je za prijedlog plana gospodarenja otpadom sukladno Zakona o zaštiti okoliša ("Narodne novine", broj 83/13, 153/13 i 78/15) i Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš, ishoditi mišljenje o potrebi provedbe ocjene odnosno strateške procjene te sukladno Zakonu o zaštiti prirode ("Narodne novine", broj 80/13, 15/18) i Uredbi o ekološkoj mreži ("Narodne novine", broj 124/13, 105/15) provesti postupak ocjene prihvatljivosti Plana za ekološku mrežu te od nadležnog upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša (nadležnog upravnog tijela) ishoditi Rješenje treba/ne treba provesti stratešku procjenu i treba/ ne treba provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu nakon što podnese Zahtjev za davanje mišljenja. Uz Zahtjev je potrebno dostaviti i popunjeni Obrazac o ocjeni o potrebi strateške procjene na okoliš iz Priloga II. Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije plana i programa na okoliš.
2.	Sukladno Uredbi o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima okoliša ("Narodne novine", broj 64/08), putem medija JLS izvješćuje javnost o mjestu na kojem je nacrt Plana gospodarenja otpadom dostupan kao i o načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi. Rok u kojem se mogu iznositi primjedbe, prijedlozi i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana od dana objave.
3.	Nadležno upravno tijelo izdaje prethodnu suglasnost ako utvrdi da je prijedlog Plana gospodarenja otpadom JLS usklađen sa odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, propisa donesenih na temelju ovog Zakona i Plana gospodarenja otpadom RH
3.a	Nadležno upravno tijelo izdaje Rješenje treba/ne treba provesti stratešku procjenu kao i treba/ne treba provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti Plana gospodarenja otpadom za ekološku mrežu.
4.	Plan gospodarenja otpadom JLS donosi predstavničko tijelo JLS (Općinsko vijeće)
4.a	U slučaju Rješenja daje potrebno provesti postupak strateške procjene, postupa se sukladno Uredbi o strateškoj procjeni strategije, plana i programa na okoliš (poglavlje II. Način provedbe strateške procjene)
5.	Plan gospodarenja otpadom JLS donosi se za razdoblje od 6 godina, izmjene i dopune po potrebi.
6.	Plan gospodarenja otpadom JLS objavljuje se u službenom glasilu JLS.

2. ANALIZA, OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE UKLJUČUJUĆI OSTVARENJE CILJEVA

2.1. Podaci o općini Klis

Općina Klis pripada zaobalnom dijelu Splitsko-dalmatinske županije. Brdo Klis predstavlja prijevoj koji spaja Split s Dalmatinskom Zagorom. Naselje Klis u kojem je i sjedište Općine Klis udaljeno je 7 km od Splita i od velikog je prometnog značaja.

Općina Klis graniči na sjeveru s općinom Muć, na istoku s općinama Dugopolje i Dicmo, zapadno se nalazi općina Lećevica, a na jugu gradovi Kaštela, Split i Solin (slika 2.1-1).

Slika 2.1-1 Položaj općine Klis (izvor: www.bioportal.hr/gis/)

Administrativno područje Općine Klis zauzima kopreno područje površine 148,7 km², što čini 3,29% kopnenog dijela Splitsko-dalmatinske županije.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine općina Klis broji 4.801 stanovnika, a gustoća naseljenosti na području općine je 32,29 st/km², što predstavlja porast stanovništva u odnosu na popis iz 2001. godine. U 2001. godini na području općine Klis je ukupno popisano 4.367 stanovnika, s gustoćom naseljenosti od 29,36 st/km². Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, porast stanovništva u odnosu na 2001. nije zabilježen u naseljima Brštanovo, Korušće, Nisko, Veliki Bročanac i Vučevica.

Tablica 2.1-1: Broj stanovnika i gustoća naseljenosti po naseljima općine Klis

Naselja	Površina (km ²)	Stanovnici 2011.	Gustoća naseljenosti (stan./km ²)
Brštanovo	20,6	286	13,88
Dugobabe	9,8	137	13,98

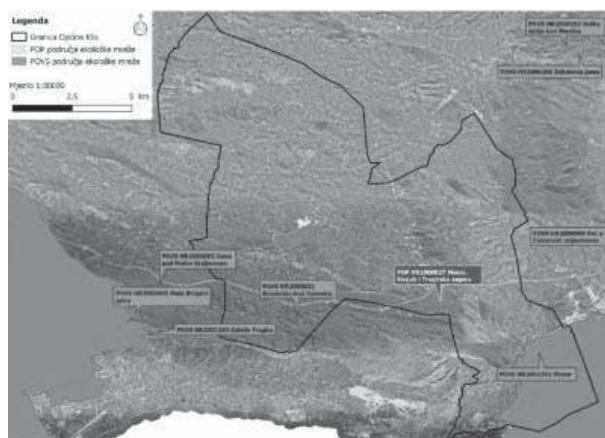
Naselja	Površina (km ²)	Stanovnici 2011.	Gustoća naseljenosti (stan./km ²)
Klis	24,2	3.001	124
Konjsko	13,3	283	21,28
Korušće	12,0	80	6,6
Nisko	15,7	244	15,54
Prugovo	22,0	555	25,23
Veliki Bročanac	13,7	159	11,61
Vučevica	17,4	56	3,22

Prema popisu stanovništva 2011. godine bilo je 1.615 domaćinstava. Prosječna veličina domaćinstva iznosi 3 člana.

Dobna struktura općine Klis pokazuje da je stanovništvo već značajno uvedeno u proces starenjia s indeksom starosti 91,7.

Naselje Klis ima sva obilježja lokalnog središta u kojem živi 60 % stanovništva općine Klis, a sastoji se od 7 podnaselja (Varoš, Brdo, Grlo, Kosa, Ozrna, Rupotine i Mezanovci). Ostala naselja općine Klis su područja rijetke izgradnje i malog broja stanovnika.

Sukladno Uredbi o ekološkoj mreži (“Narodne novine”, broj 124/13, 105/15) područje općine Klis nalazi se dijelom u ekološkoj mreži i to na području očuvanja značajnom za ptice HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora te na područjima značajnim za vrste i stanišne tipove HR2001352 Mosor i HR2000031 Golubinka kod Vučevice.

Slika 2.1-2: Prikaz područja ekološke mreže na području općine Klis

U obuhvatu općine Klis temeljem Zakona o zaštiti prirode (“Narodne novine”, broj 80/13 i 15/18) ne nalaze se zaštićena područja.

2.2. Ocjena stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave uključujući ostvarenje ciljeva

Jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati kako sljedi:

- Javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
- Odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada,
- Sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotnan Zakonu o održivom gospodarenju otpadom te uklanjanje tako odbačenog otpada,
- Provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske,
- Donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom JLS,
- Provodenje izobrazno - informativne aktivnosti na svom području,
- Mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Više jedinica lokalne samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više gore navedenih obveza. Jedinica lokalne samouprave dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada.

Na području općine Klis miješani komunalni otpad skuplja tvrtka Čistoća d.o.o. Split. Skupljanjem otpada obuhvaćeno je 100% stanovništva općine. Prema podacima od Općine Klis, broj korisnika usluga odvoza komunalnog otpada na području općine je oko 1.000.

Na području općine ne postoji odlagalište otpada te se sakupljeni otpad odvozi na službeno odlagalište Karepovac, na području grada Splita.

Dinamika odvoza komunalnog otpada je dva puta tjedno u naselju Klis i jedanput tjedno u ostalim naseljima.

Glomazni se otpad sakuplja prema potrebi na zahtjev korisnika.

Komunalni otpad se na području općine Klis skuplja putem kontejnerima volumena 1.100 l. Općina ima u vlasništvu 210 kontejnera kapaciteta 1,1 m³ i dva kontejnera od 7 m³ za glomazni otpad.

Na području općine nalaze se 4 zelena otoka koja se sastoje od spremnika za papir i karton, staklo i plastiku, lokacije zelenih otoka su:

1. Klis - Megdan, iza mjesnog doma kod kućnog broja Iza grada 2;
2. Klis - Kosa, kod mjesnog doma, odnosno kućnog broja Sv. Jure 46;

3. Maleši - Pometeno brdo, kod kućnog broja Zagorska 1;

4. Konjsko, raskrižje ŽC s državnom cestom, kod objekta "Verona", kućnog broja Ivana Pavla II 24.

Sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom ("Narodne novine", broj 94/13, 73/17) te Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom ("Narodne novine", broj 50/17) Općinsko vijeće Općine Klis donijelo je Odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području općine Klis. Općina Klis je dala suglasnost za Cjenik javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada Čistoće d.o.o. Split. Cjenik se sastoji od fiksнog i varijabilnog dijela.

Fiksni dio cijene mjesečno iznosi 27 kn, dok varijabilni dio (VC) predstavlja:

JVC – jedinična cijena za pražnjenje volumena spremnika izražena u kunama iznosi 0,022 kn/litri,

BP – broj pražnjenja spremnika u obračunskom razdoblju,

U – udio korisnika usluga u korištenju spremnika (ovisi o broju članova domaćinstva).

Utvrđene cijene su bez PDV-a i primjenjuje se od 1. studenog 2018. godine. Cjenik je objavljen na web stranicama komunalnog poduzeća Čistoća d.o.o. Split.

Djelatnosti koje generiraju otpad su pogon za preradu mesa i mesnih prerađevina, prerada i konzerviranje voća, aluminijska i PVC bravarija, građevinski, automehaničarski, prijevoznički, uslužni i obrti turističke djelatnosti – pružanje smještaja i usluživanje hrane i trgovine, administrativne djelatnosti te građevinarstvo.

Danas je razvoj općine sve više okrenut prema turizmu i svake godine je sve više apartmana i kuća za odmor. U 2019. godini broj ležajeva je 377. Prema podacima od Općine Klis, broj turističkih noćenja u 2017. je bio 11.588, dok je u 2018. godinu iznosio 16.689.

Od gospodarskih objekata na području općine postoje:

- Mesna industrija Braća Pivac d.o.o. – ex. Dalmesso d.o.o. – tvornica za preradu mesa i mesnih prerađevina;
- Konstruktor Inženjering d.d. – kamenolom u Dugobabama;
- Pomgrad - Gradnja d.o.o. – kamenolom Klis – Kosa;

- Chromos boje i takovi – skladište i veleprodaja;
- Stella Meditarraneo d.o.o. – prerada i konzerviranje voća;
- Agro servis Đano;
- Feal d.o.o. – aluminijski proizvodi;
- MARANA d.o.o., Klis – graditeljsko-bravarsko poduzeće;
- I.T. Gradnja d.o.o. u Prugovu;
- Klesarstvo Jakšić – proizvodnja i ugradnja arhitektonskih elemenata od kamena, mramora i granita;
- Servis teretnih vozila Volvo;
- Automehaničarski, građevinski, prijevoznički, uslužni i drugi obrti,

2.3. Ciljevi gospodarenja otpadom koje je potrebno postići do 2022. u odnosu na 2015.

Sukladno ocjeni postojećeg stanja u gospodarenju otpadom i obaveza koje Republika Hrvatska mora postići prema europskom i nacionalnom zakonodavstvu Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske postavljeni su ciljevi gospodarenja otpadom koji se moraju realizirati do 2022. godine.

Trenutno stanje u području sakupljanja komunalnog otpada na području općine Klis nije zadovoljavajuće imajući u vidu ciljeve koji trebaju biti ostvareni sukladno Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Tablica 2.3.-1.: *Ciljevi gospodarenja otpadom koje je potrebno postići do 2022. godine u odnosu na 2015. godinu*

Broj	Cilj		
1.	Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom	Cilj 1.1.	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5 %
		Cilj 1.2.	Odvojeno prikupiti 60 % mase proizvedenog komunalnog otpada (papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)
		Cilj 1.3.	Odvojeno prikupiti 40 % mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada
		Cilj 1.4.	Odložiti na odlagališta manje od 25 % mase proizvedenog komunalnog otpada
2.	Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada	Cilj 2.1.	Odvojeno prikupiti 75 % mase proizvedenog građevnog otpada
		Cilj 2.2.	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
		Cilj 2.3.	Unaprijediti sustav gospodarenja otpadnom ambalažom
		Cilj 2.4.	Uspostaviti sustav gospodarenja morskim otpadom
		Cilj 2.5.	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim brodovima, podrtinama i potonulim stvarima na morskom dnu
		Cilj 2.6.	Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada
3.	Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom		
4.	Sanirati lokacije onečišćene otpadom		
5.	Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti		
6.	Unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom		
7.	Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom		
8.	Unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom		

3. PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOOG OTPADA TE OSTVARENJE CILJEVA

3.1. Komunalni otpad

Prema podacima Općine Klis, količina sakupljenog miješanog komunalnog otpada na području općine Klis za razdoblje 2017. i 2018. godine prikazana je u sljedećoj tablici:

Godina	Miješani komunalni otpad (t)
2018.	932,34
2017.	620,65

Navedene količine miješanog komunalnog otpada predstavljaju zbroj količina otpada koji proizvede stanovništvo, turisti i otpad od pravnih subjekata.

Sastav komunalnog miješanog otpada nije poznat, te je isti uzet prema podacima iz Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine (Tablica 3.1.-1).

Tablica 3.1-1 *Procijenjeni sastav miješanog komunalnog otpada*

Sastavnica	Maseni udio (%)	Količina sastavnica miješanog komunalnog otpada za 2018. godinu (t)
Biorazgradivi otpad		
Kuhinjski otpad	30,9	288,1
Papir i karton	23,2	216,3
Koža i kosti	0,5	4,67
Drvo	1,0	9,32
Vrtni otpad	5,7	53,14
Tekstil i odjeća	3,7	34,5
Ukupno biorazgradivi otpad	65	606
Otpad koji nije biorazgradiv		
Staklo	3,7	34,5
Metali	2,1	19,6
Plastika	22,9	213,5
Guma	0,2	1,86
Ostalo (zemlja, prašina, pjesak, nedefinirano)	6,1	56,87
Ukupno otpad koji nije biorazgradiv	35	326,3

Na području općine Klis u 2018. godini nema evidencije o izdvojenim vrstama i količinama otpada¹.

¹ Podaci od Općine Klis

3.2. Proizvodni otpad

Na području općine nastaju različite vrste proizvodnog otpada za koji su odgovorni proizvođači/ posjednici otpada. Općina ne raspolaže s podacima o količinama ove vrste otpada.

Najbrojnije djelatnosti koje generiraju proizvodni otpad su pogon za preradu mesa i mesnih prerađevina, prerada i konzerviranje voća, aluminijska i PVC bravarija, građevinski, automehaničarski, prijevoznički, uslužni i obrti turističke djelatnosti – pružanje smještaja i usluživanje hrane i trgovine, administrativne djelatnosti te građevinarstvo.

Veći poslovni subjekti na području općine su obvezni razvrstavati otpad koji nastaje njihovom djelatnošću i predavati ga ovlaštenom sakupljaču. Uglavnom se radi o izdvojenom papiru i kartonu, otpadnoj plastici i metalima, te otpadu od servisiranja uređaja, strojeva i vozila odnosno kao što su otpadna motorna ulja, ambalaža onečišćena opasnim tvarima, otpadni filteri, otpada elektronička i električna oprema i dr.

3.3. Opasni otpad

Na području općine nastaju manje količine opasnog otpada za koji su odgovorni proizvođači/ posjednici otpada. Opasni otpad nastaje u raznim gospodarskim subjektima (autoservisi, građevinski obrti i dr.) koji su sukladno propisima gospodarenja otpadom obvezni nastali otpad zbrinjavati na propisan način.

Problematični otpad je opasni otpad iz kućanstva (istrošene baterije, ambalaža od kemikalija, pesticida, boja, ulja, sredstava za čišćenje; fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu; posude pod tlakom, ostaci lijekova, infektivni materijal, razni drugi predmeti koji sadrže opasne elemente i spojeve), a gradani ga mogu odložiti na odgovarajuću lokaciju u dogовору s komunalnim poduzećem ili na prodajnim mjestima proizvoda od kojih je nastao taj opasni otpad (baterije, stari lijekovi,...).

3.4. Posebne kategorije otpada

Posebnim kategorijama otpada smatra se: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni poliklorirani bifenili i poliklorirani terfenili.

- Posebnom kategorijom otpada smatra se i:
- određeni otpad za kojeg, temeljem analize postojećeg stanja o gospodarenju tim otpadom, ministar odlukom utvrdi da je radi ispunjavanja zahtjeva iz članaka 6., 7. i 9. Zakona o održivom gospodarenju otpadom potrebno odrediti poseban način gospodarenja tim otpadom;
  - određeni otpad za kojeg je propisom Europske unije uređen način gospodarenja.

3.4.1. Biootpadi

Na području općine, biootpadi od kućanstava se zajedno, bez odvajanja, sakuplja i odlaže s miješanim komunalnim otpadom dok dio stanovništva u ruralnom dijelu Općine ponovno iskorištavaju nastali biootpadi.

3.4.2. Otpadni tekstil i obuća

Na području općine se nalazi 1 spremnik za tekstil, na lokaciji Klis - Megdan.

3.4.3. Otpadna ambalaža

Otpadna ambalaža koja je u sustavu poticajnih naknada uredno se sakuplja. Količina izdvojenog otpada sa zelenih otoka nije evidentirana. Ambalaža iz gospodarskog sektora se predaje ovlaštenim sakupljačima uz propisanu dokumentaciju, nisu poznati podaci za sakupljenu otpadnu ambalažu.

3.4.4. Otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori i otpadna vozila

Uspostavljen je sustav prikupljanja za otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatore i otpadna vozila. Proizvodači/posjednici navedenih vrsta otpada, otpad predaju ovlaštenim sakupljačima uz propisanu dokumentaciju.

3.4.5. Otpad koji sadrži azbest

Ova vrsta otpada najčešće nastaje pri rekonstrukciji stambenih i drugih objekata te vodovodne mreže i sustava javne odvodnje. Zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest koji je nastao na teritoriju Republike Hrvatske od posebnog je interesa za Republiku Hrvatsku. Zbrinjavanje otpada koji sadrži azbest obavlja se na posebno izgrađenim plohama odlagališta i neusklađenih odlagališta – kazetama za zbrinjavanje azbesta. Jedinica područne (regionalne) samouprave dužna je u dokumentima prostornog uređenja odrediti lokaciju kazete za zbrinjavanje azbesta. Ovlaštene tvrtke za sakupljanje građevnog otpada koji sadrži azbest su: Cian d.o.o. i C.I.A.K. d.o.o.

3.4.6. Medicinski otpad

Sustav prikupljanja medicinskog otpada je uspostavljen i funkcioniра. Medicinski otpad nastaje u zdravstvenim ustanovama za liječenje ljudi te veterinarskim ambulantama. Odgovornost je na proizvođaču otpada, te su obvezni uredno predavati medicinski otpad ovlaštenim sakupljačima uz propisanu dokumentaciju.

Na području općine nalazi se ljekarna i ambulante: specijalistička ordinacija obiteljske medicine te dvije stomatološke ordinacije u Klisu. U naseljima Prugovo, Brštanovo i Konjsko nalaze se ambulante u koje liječnik povremeno dolazi.

3.4.7. Otpadni električni i elektronički uređaji i oprema

Unatoč tome što je osigurano besplatno prikupljanje otpadnih električnih i elektroničkih uređaja i opreme još uvijek se na području općine isti odlaže uz spremnike miješanog komunalnog otpada ili u prirodu.

Stanovnici Općine Klis otpadne električne i elektroničke uređaje i opremu mogu zbrinuti putem poziva tvrtki koja skuplja navedenu vrstu otpada (Tehnomobil obrt, poslovnica Split, odnosno na besplatni telefon 0800 444 110) ili u dogоворu s komunalnim poduzećem.

3.4.8. Građevni otpad

Na području općine Klis nije uspostavljen sustav prikupljanja građevnog otpada. Povremeno se odlaže uz spremnike za glomazni otpad ili u prirodi. Čistu šutu, bez udjela kabela, plastike, metala i drva moguće je reciklirati u kvalitetan građevinski materijal.

U nacionalnom je interesu da građevinski materijal ne završi na divljim deponijama, nego da se kontrolirano odlaže i u potpunosti reciklira kako bi se ponovo iskoristio za građevinski otpad.

3.4.9. Otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda

Uspostava gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u nadležnosti je Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Ministarstva poljoprivrede te Hrvatskih voda. Očekuje se Akcijski plan upravljanja ovom vrstom otpada.

Područje naselja Klis je priključen na sustav odvodnje koji je dio aglomeracije Dugopolje - Klis - Solin, međutim na prostoru općine nije izgrađen uređaj za pročišćavanje otpadne vode.

Imajući u vidu da skoro sav sakupljeni miješani komunalni otpad te biorazgradivi otpad s

područja općine Klis završi na postupku odlaganja na lokaciji odlagališta "Karepovac" može se zaključiti da nisu ostvareni ciljevi postavljeni Platom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

4. PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM

Na području općine Klis ne postoji službeno odlagalište otpada i nije izgrađeno reciklažno dvorište. Lokacija reciklažnog dvorišta planirana je na k.č. 365/1 k.o. Konjsko u naselju Konjsko. Međutim planirana je i suradnja s Općinom Dugopolje, o zajedničkom korištenju reciklažnog dvorišta za građevinski otpad.

U tijeku je prikupljanje potrebne dokumentacije za planirano reciklažno dvorište za građevni otpad na području rudnika Sveti Juraj u realizaciji tvrtke Cemex Hrvatska d.d. i Grada Kaštela, čijom izgradnjom će se zadovoljiti potrebe reciklaže građevnog otpada s područja Splitsko-dalmatinske županije.

5. PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU

Na području općine Klis postoji više lokacija odbačenog otpada na koje se nekontrolirano odlaže otpad. Općina sanira "divlja odlagališta", ali ona se i dalje pojavljuju.

U proračunu Općine je predviđeno 60.000,00 kn/godišnje za troškove sanacije lokacija odbačenog otpada.

Popis lokacija odbačenog otpada sa procijenjenim količinama:

1. Klis Kosa - ploče – građevinski otpad, cca 20 m³

2. Klis kraj Voljaka – građevinski otpad, cca 20 m³

3. Klis, kraj tvornice 10. kolovoz, Majdan; građevinski otpad cca 180 m³

4. Klis - Kočinje brdo – građevinski otpad, cca 30 m³

5. Konjsko – kraj asfaltne baze, građevinski otpad, glomazni otpad, cca 30 m³

6. MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVanja NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

Sukladno ocjeni postojećeg stanja u gospodarenju otpadom i obaveza koje Republika Hrvatska mora postići prema europskom i nacionalnom zakonodavstvu Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske postavljeni su ciljevi gospodarenja otpadom koji se moraju realizirati do 2022. godine.

Red prvenstva gospodarenja otpadom sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom:

1. sprječavanje nastanka otpada, priprema za ponovnu uporabu,
2. recikliranje,
3. drugi postupci uporabe, npr. energetska uporaba i
4. zbrinjavanje otpada.

Sprječavanje nastanka otpada, prema definiciji iz Zakona o održivom gospodarenju otpadom, su mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju:

- a) količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda,
- b) štetan učinak otpada na okoliš i zdravlje ljudi ili
- c) sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima.

Plan sprječavanja nastanka otpada sadržan je u Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i temeljni je dokument koji sadrži mjere sprječavanja nastanka otpada. U nastavku su prikazane mjere sprječavanja nastanka otpada.

Tablica 6.-1.: *Ciljevi gospodarenja otpadom koje je potrebno postići do 2022. godine u odnosu na 2015. godinu*

Broj		Cilj
1.	Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom	Cilj 1.1. Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5 %
		Cilj 1.2. Odvojeno prikupiti 60 % mase proizvedenog komunalnog otpada (papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)
		Cilj 1.3. Odvojeno prikupiti 40 % mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada
		Cilj 1.4. Odložiti na odlagališta manje od 25 % mase proizvedenog komunalnog otpada
2.	Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada	Cilj 2.1. Odvojeno prikupiti 75 % mase proizvedenog građevnog otpada
		Cilj 2.2. Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
		Cilj 2.3. Unaprijediti sustav gospodarenja otpadnom ambalažom
		Cilj 2.4. Uspostaviti sustav gospodarenja morskim otpadom
		Cilj 2.5. Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim brodovima, podrtinama i potonulim stvarima na morskom dnu
		Cilj 2.6. Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada
3.	Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom	
4.	Sanirati lokacije onečišćene otpadom	
5.	Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti	
6.	Unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom	
7.	Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom	
8.	Unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom	

6.1. Mjere sprječavanja nastanka otpada

Mjera 1: Poticanje ponovnog korištenja materijala od rušenja – specifični cilj: sprječavanje nastanka građevnog otpada

Potrebno je uspostaviti poticajne naknade za ponovno korištenje materijala od rušenja. Pritom, nužno je definirati uvjete koje materijal od rušenja mora zadovoljiti. Dodatno je moguća uspostava središnjeg registra zgradarstva radi dobivanja podataka o postojećem stanju zgrada i korištenih materijala, za što će se kao izvor podataka velikim dijelom koristiti energetski pregledi i certifikati. Na ovaj način će se mogućnosti iskorištavanja materijala od rušenja/demontaža osmisliti kvalitetnije i na vrijeme.

Mjera 2: Organizacija informativno-edukativnih kampanja na temu sprječavanja nastanka otpada od hrane – specifični cilj: sprječavanje nastanka biootpada

Potrebno je osmisliti informacijsku kampanju sa zvučnom ključnom porukom koja bi se promovirala putem radio, TV i ostalih elektroničkih medija. Kampanja može obuhvatiti izradu postera, brošura, letaka i video-informativnog edukativnog sadržaja namijenjen stručnoj i široj javnosti. Ovakvi materijali sadržavaju podatke o primjerice pametnoj kupnji, načinu planiranja obroka, načinu iskorištenja ostatka od hrane i sl.

Potrebno je kreirati promotivne materijale na temu sprječavanja nastanka otpada od hrane usmjerene i na odgojno-obrazovne ustanove (vrtići, osnovne škole), te u njima organizirati edukativno-informacijske kampanje.

Promotivni materijali usmjereni na građanstvo u suradnji s tvrtkama koje gospodare komunalnim otpadom, mogu se tiskati te dostavljati građanima na kućne adrese zajedno s računima ili objavljivati u Glasniku Općine Klis.

Ova mjera uključuje i aktivnosti koje su usmjerene na sve subjekte na poslovanje s hranom, budući da se sprječavanja nastanka otpada od hrane treba provoditi u cijelom lancu proizvodnje hrane "od polja do stola".

Mjera 3: Rad na unaprjeđenju sustava prikupljanja i obrade podataka o otpadu od hrane – specifični cilj: sprječavanje nastanka biootpada

Prvi korak u procesu sprječavanja nastanka otpada zahtijeva identifikaciju vrsta i količina otpada koje nastaju. S obzirom na to da još uvijek najveće količine otpada od hrane završavaju u miješanom komunalnom otpadu, podatke o proizvedenim količinama teško je odrediti analizom prodaje robe i odvoza komunalnog otpada.

Ne postoji službeni cjelovit i pouzdan podatak o ukupnoj količini otpada od hrane koja nastaje na području RH.

Kako bi dobila ove podatke, HAOP je od 27. srpnja 2013. do 27. kolovoza 2014. godine provedla projekt pod nazivom "Prikupljanje podataka o statistici otpada od hrane" (engl. Data collection on food waste statistics) u sklopu kojeg je izrađen i priručnik "Sprječavanje nastanka otpada od hrane prilikom obavljanja turističko-ugostiteljske djelatnosti".

Rezultati dobiveni projektom predstavljaju kvalitetno polazište za uspostavu normativnog sustava praćenja učinka mjera sprječavanja nastanka otpada od hrane. Prema rezultatima od HAOP, količine otpada od hrane koje završe na odlagališta otpada kao dio miješanog komunalnog otpada iznosi oko 309.000 tona. Najveće bacanje hrane je u domaćinstvima. Rok trajanja je jedna od najznačajnijih informacija o hrani koja je između ostalog informacija potrošačima za pravilnu i sigurnu konzumaciju hrane i sprečava nepotrebno bacanje sigurne hrane. Da bi se smanjilo bacanje hrane Europska komisija je objavila sljedeće savjete:

- Planiranje kupnje (isplanirati obroke za cijeli tjedan),
- Provjera datuma (voditi računa o značenju datuma na oznakama: "upotrijebiti do" – znači hrana je sigurna za konzumiranje do navedenog datuma, dok "najbolje upotrijebiti do" označava datum do kojeg proizvod zadržava očekivanu kvalitetu – proizvodi prehrambeni sigurni su za uporabu i nakon datuma navedenog na oznaci),
- Vođenje računa o svojem proračunu (rasipanje hrane znači rasipanje novca),
- Pravilno održavanje hladnjaka,
- Pohrana hrane u skladu s uputama,
- Rotiranje hrane u hladnjaku (novokupljene namirnice rasporediti u stražnji dio hladnjaka),
- Iskoristiti ostatke hrane, zamrznuti višak hrane,
- Kompostirati ostatke voća i povrća.

Na ovaj način će se pojačati učinak nacionalne kampanje, a time i ostvariti bolji učinak pri provođenju mjera sprječavanja nastanka otpada.

Mjera 4: Promicanje održive gradnje – specifični cilj: sprječavanje nastanka građevnog otpada

U svrhu provedbe ove mjere potrebno je izraditi tzv. "Vodič za zelenu i održivu gradnju". Vodiči ovakve vrste predstavljaju učinkovit način za naglašavanje metoda smanjenja nastanka otpada jer nadilaze pitanje podizanja svijesti i pružaju poslovnim

subjekti praktične alate i tehnike za postizanje sprječavanja nastanka građevnog otpada, kao što su npr.: ponovno korištenje i obnova, projektiranje za trajnost, prilagodljivost i mogućnost rastavljanja, razmjena materijala, korištenje manje toksičnih materijala, izdvajanje toksičnih materijala.

Pitanje sprječavanja nastanka građevnog otpada, a posebice razmjena otpadnih materijala biti će obuhvaćeno kroz unaprjeđenje Hrvatske burze otpada ili uspostavljanja novog internetskog portala.

Također potrebno je uključiti tematiku "zelene gradnje" u stručne ispite za obavljanje poslova prostornog uređenja i graditeljstva i uključivanje tematike sprječavanja nastanka otpada u Rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, koje bi uz već predložene mjere zaštite okoliša za sprječavanje, ograničavanje ili ublažavanje negativnih utjecaja zahvata na okoliš, propisalo i mjere za sprječavanje nastanka otpada prilikom gradnje i kasnije, tijekom korištenja građevine za koju se proveo postupak procjene utjecaja na okoliš.

Zajedno s mjerama predloženim za sprječavanje komunalnog otpada, a osobito mjerama koje se odnose na poticanje "zelene" i održive javne nabave, ova mjeru usmjerena specifično na građevni otpad pridonijeti će unaprjeđenju cijelokupnog sustava gospodarenja građevnim otpadom.

Mjera 5: Uspostava sustava doniranja hrane – specifični cilj: sprječavanje nastanka biootpada

Zakonom o poljoprivredi ("Narodne novine", broj 30/15) po prvi put je u RH dana osnova za uspostavu sustava doniranja hrane i hrane za životinje s ciljem sprječavanja uništavanja velikih količina hrane, zaštite okoliša i pomoći socijalno ugroženima i osobama pogodenim elementarnim nepogodama i prirodnim katastrofama. Ujedno su propisani uvjeti koje hrana mora zadovoljiti da bi se mogla donirati, a to je njena zdravstvena sigurnost i zdravstvena ispravnost, kao i odgovornosti subjekata u poslovanju s hranom koji sudjeluju u lancu doniranja hrane.

Ministarstvo poljoprivrede donijelo je Pravilnik o uvjetima, kriterijima i načinima doniranja hrane i hrane za životinje ("Narodne novine", broj 119/2015).

Kroz suradnju s Ministarstvom poljoprivrede, potrebno je organizirati intenzivnu medijsku kampanju kroz koju će se jasno i sažeto predstaviti novosti koje proizlaze iz zakonodavnog okvira vezanog za donaciju hrane, te istaknuti socijalno-ekonomske prednosti uspostave sustava doniranja. Kampanja također treba biti popraćena odgovara-

jućim tiskanim informativnim materijalima (letci, brošure, posteri i sl.).

Dodatno, treba pokrenuti inicijative doniranja hrane, inicijative za prikupljanje i podjelu namirnica stanovnicima slabije kupovne moći kroz prikupljanje poljoprivrednih, agroindustrijskih i trgovačko prehrambenih proizvoda od strane donatora, koji se dalje distribuiraju socijalno ugroženim kategorijama stanovništva, posredstvom humanitarnih i socijalnih institucija koje na sličan način pomažu potrebitima.

Mjera 6: Organizacija komunikacijske kampanje za gradane

Najučinkovitija mjeru provođenja koncepta sprječavanja nastanka otpada je osvjećivanje javnosti o dugoročnoj neodrživosti neodgovornih obrazaca ponašanja, odnosno provedba komunikacijske kampanje.

S obzirom na navedeno organizirat će se kampanja u svrhu informiranja kućanstva o količinama otpada koji nastaje, a koji se odlaže na odlagališta, te nužnosti sprječavanja njegova nastanka.

Za uspješnu provedbu ovakve kampanje, potrebno je prethodno izraditi detaljni komunikacijski plan s jasno definiranim ciljevima, porukama i ciljanim skupinama. Treba precizno definirati kome se pojedina kampanja obraća i s kojim ciljem, kontrolirati poruku koja se odašilje, birati najučinkovitije kanale za njezino prenošenje, te provjeravati njezin učinak.

Mjera 7. Poticanje sprječavanja nastanka otpadnih plastičnih vrećica – specifični cilj: sprječavanje nastanka komunalnog otpada

Uvedena je obvezna naplata za lagane plastične vrećice za nošenje i obveza prodavateljima da na mjestu prodaje plastičnih vrećica informiraju potrošače o negativnom utjecaju prekomjerne potrošnje plastičnih vrećica za nošenje na okoliš, uključujući i mesta gdje potrošači sami uzimaju plastične vrećice (vrećice u rolama za voće i povrće i sl.).

Mjera 8. Promicanje kućnog kompostiranja – specifični cilj: sprečavanje nastanka biootpada

Kako bi se spriječilo odlaganje biootpada na odlagališta otpada i doprinijelo ostvarenju zadanih ciljeva gospodarenja otpadom potrebno je potaknuti građane na kompostiranje unutar vlastitih domova. Cilj ove mjeru je postići da kućanstva odvajaju biootpad od ostalog kućnog (komunalnog) otpada odlaganjem u posebne spremnike za odlaganje biootpada, te da kroz kompostiranje u vlastitim komposterima, dobiju potpuno besplatno organsko

gnojivo čime će ostvariti uštedu na kupovini umjetnog gnojiva ili zemlje za cvijeće.

Kako bi se jedinice lokalne samouprave uključile u aktivno poticanje lokalne javnosti na kompostiranje u vlastitim kućanstvima, potrebno je organizirati edukativne radionice za jedinice lokalne samouprave, čiji se program može temeljiti na edukaciji o načinu organiziranja i provođenja kvalitetnih kampanja na temu sprječavanja nastanka biootpada uključujući i edukaciju na temu važnosti kompostiranja i primjene kompostera.

Dodatno, moguće je potaknuti kućno kompostiranje kroz sufinanciranje nabavke kućnih kompostera.

Mjera 9: Poticanje "zelene" i održive javne nabave – specifični cilj: Sprječavanje nastanka komunalnog otpada, EE otpada i otpadnog papira i kartona, sprječavanje nastanka građevnog otpada

Uključivanjem okolišnih kriterija i uspostavljanjem vlastitih politika javne nabave, te određivanjem novih specifikacija za robu i proizvode koji favoriziraju trajnost, mogućnost višekratne uporabe, manje ambalaže ili sniženu razinu toksičnosti, javni sektor može usmjeriti svoju potrošačku moć na smanjenje nastanka, a samim time i odlaganja otpada.

Uz zamjenu konvencionalnih roba, usluga i radova onima alternativnima koji imaju manje negativan utjecaj na okoliš, u postupcima javnih i korporativnih nabava dodatno treba definirati kriterije nadmetanja na način da isti pozitivno vrednuju i nagrađuju "zelene" alternative.

Potrebno je dodatno izgraditi kapacitete unutar tijela javne vlasti za provedbu zelene javne nabave za nabavu energetski učinkovitih i ekološko prihvatljivih proizvoda, radova i usluga, te ojačati kapacitete kod pružatelja edukacijskih programa kako bi se omogućila integracija kriterija zelene javne nabave u redovite programe osposobljavanja.

To će se postići izradom smjernica za uspostavu okolišnih kriterija u dokumentaciji za nadmetanje, te drugih praktičnih savjeta o "zelenoj" ili održivoj nabavi, a na temelju odgovarajućih pokazatelja. Dodatno, moguće je uspostaviti bazu podataka "zelenih" proizvoda koji zadovoljavaju okolišne kriterije i poveznica na njihove doba-vljače, kako bi se nabavljačima olakšalo definiranje okolišnih kriterija, te poslijedictvo nabavu roba, usluga i radova koji dugoročno uzrokuju smanjenje nastanka otpada.

Mjera 10: Poticanje razmjene i ponovne uporabe isluženih proizvoda – specifični cilj: sprječavanje nastanka komunalnog i EE otpada

Ponovna uporaba proizvoda podrazumijeva bilo koji postupak kojim se proizvod, koji je bio zamišljen i konstruiran da tijekom životnog ciklusa ispunjava minimalni broj radnih ciklusa, ponovno upotrebljava za istu svrhu za koju je predviđen ili za neku drugu funkciju, s pomoću pomoćnih proizvoda na tržištu ili bez njih.

U okviru reciklažnih dvorišta može se osigurati tzv. "Kutak ponovne uporabe" gdje građani mogu donijeti stvari koje njima više ne trebaju, a drugi građani (slabijeg imovinskog statusa) mogu te stvari uzeti za daljnju upotrebu.

Dodatno, gradovi i općine će organizirati posebne akcije skupljanja isluženih proizvoda, gdje bi se građane pozvalo da takve proizvode donesu na određeno mjesto. Odvojeni predmeti se onda mogu distribuirati pojedincima slabije kupovne moći, a neupotrebljivi materijali se mogu preraditi za druge potrebe.

Dodatno, nužno je prilagoditi zakonodavni okvir na način da iskorištavanje nekih vrsta otpada, produljenje vijeka trajanja pojedinih proizvoda i njihov plasman na tržištu može neometano funkcionirati.

6.2 Izobrazno-informativne aktivnosti

Kako bi se osiguralo da građani aktivno počnu primjenjivati načela smanjenja proizvodnje otpada u svakodnevnom životu i počnu koristiti infrastrukturu za odvojeno odlaganje otpada JLS je dužna o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu projekata izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom, objavu putem javnih medija i radionice u odgojno-obrazovnim institucijama (dječji vrtići i škole). Da bi se stanovnici motivirali za nove aktivnosti važno je i prikazati postignute rezultate u recikliranju otpada, organizirati posebne akcije – "Dane prikupljanja otpada" npr. za električku i električnu opremu, baterije, papir, staklo, nepovratnu plastičnu ambalažu.

Edukaciju je potrebno provoditi prema ciljnim skupinama: za djecu predškolske i školske dobi, za mlade, odraslo stanovništvo, poduzetnike i obrtnike, turističke djelatnike i državnu administraciju.

Opći cilj projekata provedbe izobrazno-informativnih aktivnosti o gospodarenju otpadom je izgradnja svijesti o važnosti odgovornog postupanja

s komunalnim otpadom s ciljem smanjenja količine otpada koji se odlaže na odlagališta, dok je specifični cilj uspostava održivog sustava informiranja, educiranja i podrške održivom gospodarenju otpadom za zaposlenike ključnih institucija u sustavu razvoja, građane, turiste i poslovnu javnost. Pri tome je potrebno uključiti sva 4 specifična cilja:

1. Sprečavanje nastanka otpada,
2. Odvojeno prikupljanje komunalnog otpada,
3. Kućno kompostiranje,
4. Ponovna upotreba predmeta.

Rezultati ostvarivanja ciljeva su da više od 50% građana i zaposlenika ključnih institucija iskazuju interes i povećanu svijest o važnosti, prednostima i mogućnostima održivog gospodarenja otpadom, više od 90 % uključenih gospodarskih subjekata je zaprimilo informaciju o njihovoј važnosti i doprinosu održivom gospodarenju otpadom, a udruge za zaštitu okoliša, udruge obrtnika i OPG-ova i dr. će inicirati nove suradnje u projektima koje uključuju gospodarenje otpadom te će se nakon projektnih aktivnosti povećati njihova umreženost i suradnja.

Izvješće o provedbi gore navedenih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom JLS.

6.3. Akcija prikupljanja otpada

Pravna i fizička osoba – obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu

Tablica 6.4.-1.: Mjere za realizaciju Cilja 1.1.

Broj	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
1.1.1.	Mjere definirane Planom sprječavanja nastanka otpada	JLS	–	–
1.1.2.	Uspostava centara za ponovnu uporabu	MZOE, MGPO, CS, PU	–	2022.
1.1.3.	Kućno kompostiranje	JLS, FZOEU	JLS, FZOEU, EU	2020.

Način provedbe mjera:

Općina će provoditi edukativne aktivnosti o važnosti sprječavanja nastanka otpada, odvajanja otpada i kompostiranja. Tijekom 2019. godine, Općina je uz suradnju i sufinanciranje s Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost osigurala 15 kompostera koji će se podijeliti zainteresiranim domaćinstvima te 120 komada kanti kapaciteta 120 l za komunalni otpad koje će se čipirati od strane komunalnog poduzeća i dati na korištenje domaćinstvima koji pokažu interes za svoju vlastitu kantu za komunalni otpad. U dalnjem periodu, Općina Klis će u suradnji s komunalnim poduzećem Čistoća d.o.o. Split

² MZOE – Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, MGPO – Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, CS – civilni sektor, PU – privatni ulagači, JLS – Jedinica lokalne samouprave, FZOEU – Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, EU – Europska unija, JPRS – Jedinica područne (regionalne) samouprave, HV – Hrvatske vode, MPOLJ – Ministarstvo poljoprivrede, MMPI – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, HAOP – Hrvatska agencija za okoliš i prirodu.

iz članka 86. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (“Narodne novine”, broj 94/13, 73/17) za gospodarenje određenim vrstama otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost upravnog odjela jedinice lokalne samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša. Zahtjev za suglasnost za organizaciju akcije prikupljanja otpada podnosi se najmanje dva mjeseca prije početka akcije.

Nadležni upravni odjel dužan je dostaviti izvješće o provedenim akcijama prikupljanja otpada na svojem području Ministarstvu za zaštitu okoliša i energetike do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

6.4. Mjere za realizaciju cilja 1.1. smanjenje ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na ukupno proizvedenu količinu komunalnog otpada u 2015. godini

Kratice korištene u ovom poglavlju nalaze se u fusnoti².

Za ostvarenje Cilja 1.1. Smanjenje ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na proizvedenu količinu komunalnog otpada u 2015. godini osnovne mjere su utvrđene Planom sprječavanja nastanka otpada.

provoditi edukativne akcije i osiguravati kompostere zainteresiranim građanima. Podijeliti će se kućni komposteri stanovništvu kako bi mogli odvajati biorazgradivi otpad.

6.5. Mjere za realizaciju cilja 1.2. odvojeno prikupiti 60% komunalnog otpada (papir, karton, staklo, plastika, metal, biootpadi i dr.)

Tablica 6.5.-1.: *Mjere za realizaciju Cilja 1.2.*

Broj	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
1.2.1.	Nabava opreme, vozila i plovila za odvojeno prikupljanje papira, kartona, metala, plastike, stakla i tekstila	JLS	JLS, FZOEU, EU	2020.
1.2.2.	Izgradnja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira, kartona, metala, stakla, plastike i dr. (sortirnica)	JLS	JLS, FZOEU, EU	2020.
1.2.3.	Izgradnja reciklažnih dvorišta (mjera uključuje izgradnju i opremanja reciklažnih dvorišta, provedbu izobrazno informativnih aktivnosti za lokalno stanovništvo i nabavu mobilnih reciklažnih dvorišta	JLS	JLS, FZOEU, EU	2019.
1.2.4.	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini (na način da se korisnika javne usluge potiče na odvajanje otpada, odnosno smanjenje količine proizvedenog otpada)	MZOE, JLS	–	2017.

Način provedbe mjera:

Tijekom 2018. godine, Općina je uz sufinanciranje s Fondom nabavila mobilno reciklažno dvorište koje je potrebno staviti u funkciju. Donesena je cijena usluge prikupljanja i odvoza otpada u skladu s Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom od strane davatelja javne usluge, uz suglasnost Općine Klis.

U narednom periodu će se osigurati nabava 2 posude za svako domaćinstvo, jednu za miješani komunalni otpad, a druga posuda će biti za reciklabilni otpad (papir, plastika, staklo). Posuda za komunalni otpad i kontejneri kapaciteta 1100 l (za korisnike koje žive u zgradama i nemaju mogućnosti smještaja posuda) će se čipirati kako bi se regulirala naplata odvoza miješanog komunalnog otpada. Čipiranjem posuda i nabavom programske aplikacije, odvoz komunalnog otpada, komunalno poduzeće će naplaćivati prema broju pražnjenja i volumenu. Odvajanje na kućnom pragu će biti efikasnije nego putem zelenih otoka.

6.6. Mjere za realizaciju cilja 1.3. odvojeno prikupiti 40% biootпадa iz komunalnog otpada

Tablica 6.6.-1.: *Mjere za realizaciju cilja 1.3.*

Broj	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
1.3.2.	Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada	JLS	JLS, FZOEU, EU	2020.
1.3.3.	Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada	JLS	JLS, EU	2020.

Način provedbe mjera:

Općina će nabaviti spremnike za odvojeno prikupljanje biootpada kada zaživi sustav prikupljanja biootpada na području Splitsko-dalmatinske županije. Budući da je područje općine većim dijelom ruralno ne očekuju se veće količine biootpada za isplativost izgradnje kompostane.

6.7. Mjere za realizaciju cilja 1.4. odložiti manje od 25% komunalnog otpada

Na području općine nema odlagališta otpada. Ovu mjeru provodi komunalna tvrtka ili pravna osoba koja upravlja odlagalištem.

Tablica 6.7.-1.: *Mjere za realizaciju cilja 1.4.*

Broj	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
1.4.2.	Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	JLS	JLS, FZOEU, EU	neprekidno

Način provedbe mjere:

Općina će u suradnji s komunalnom tvrtkom (ili komunalni redar) zadužiti osobu za praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu. U cilju smanjenja i sprečavanja nastanka otpada planira se izrada edukativnih materijala i provedba edukacije koja će pridonijeti razvijanju ekološke svijesti svih mještana i promicanju razvrstavanja otpada u domaćinstvima, vrtićima, škola-ma, svim poslovnom i gospodarskim subjektima. U Glasniku Općine Klis će se objavljivati količine sakupljenog komunalnog otpada kao i količine izdvojenog otpada po naseljima kako bi stanovništvo potaknulo na odgovornije ponašanje prema nastanku stvaranja otpada.

6.8. Mjere za realizaciju cilja 2.1. odvojeno prikupiti 75% građevnog otpada

Tablica 6.8.-1.: *Mjere za realizaciju cilja 2.1.*

Broj	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
2.1.2.	Izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta za građevni otpad (mjera može uključivati i mobilno postrojenje za recikliranje građevnog otpada te unaprjeđenje tehnologije postojećih reciklažnih dvorišta za građevni otpad)	JLS, JPRS	JLS	2020.

Način provedbe mjere:

Na području općine nije planirana izgradnja reciklažnog dvorišta za građevni otpad i obrada istog. Planirana je suradnja s Općinom Dugopolje na čijem se području nalazi reciklažno dvorište Marasović d.o.o. Građevinski otpad je potrebno razvrstavati na mjestu nastanka kako bi mogao ići na daljnju obradu. Grad Kaštela i tvrtka Cemex kreću u izgradnju prvog reciklažnog dvorišta za građevni otpad u Splitsko-dalmatinskoj županiji unutar eksplotacijskog polja tvornice cementa u Kaštel Sućurcu. Svrha dvorišta je iskorištanje vrijednih sastojaka inertnog građevinskog otpada i otpada od rušenja te odlaganje istih, kao i zemlje iz građevinskih iskopa radi sanacije kave. U narednom razdoblju potrebno je aktivno surađivati s građevinskim tvrtkama Pomgrad gradnja d.o.o. koja upravlja kamenolom Klis Kosa kao i sa Cemex Hrvatska d.d. vezano za gospodarenje građevinskim otpadom.

6.9. Mjere za realizaciju cilja 2.2. uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda

Tablica 6.9.-1.: *Mjere za realizaciju cilja 2.2.*

Broj	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
2.2.2.	Uspostaviti sustav gospodarenja muljem	MZOE, MPOLJ, HV, JLS, Isporučitelji vodnih usluga	Isporučitelj vodne usluge EU, HV	2020.

Način provedbe mjere:

Za provedbu ove mjere nadležna su ministarstva, Hrvatske vode i isporučitelji vodnih usluga. Općina će provoditi ovu mjeru u suradnji s navedenim tijelima.

6.10. Mjere za realizaciju cilja 2.3. unaprijediti sustav gospodarenja otpadnom ambalažom

Za postizanje navedenog cilja i provedbu mjera odgovorni su Ministarstvo zaštite okoliša i energetike i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti.

6.11. Mjere za realizaciju cilja 2.6. unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada Tablica 6.13.-1.: *Mjere za realizaciju cilja 2.6.*

Broj	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
2.6.2.	Izrada Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest po županijama	JLS, JPRS	JLS, JPRS, FZOEU	2022.
2.6.3.	Izrada odlagališnih ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest	JLS, JPRS	JLS, JPRS, FZOEU	2022.

Način provedbe mjera:

Općina će sudjelovati u postupku prikupljanja podataka potrebnih za izradu Studije procjene otpada koji sadrži azbest. Na području općine nije planirana ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest. Otpadni građevinski otpad koji sadrži azbest, stanovništvo uz naknade zbrinjavaju putem ovlaštenog sakupljača dok Fond ponovo ne pokrene sufinanciranje sakupljanja i zbrinjavanja građevinskog otpada koji sadrži azbest.

Općina Klis će objaviti "Javni poziv o otpadu koji sadrži azbest" te pozvati sve vlasnike, odnosno korisnike građevina u kojima se nalazi azbest da Jedinstvenom upravnom odjelu Općine Klis dostave podatke o lokaciji predmetnih građevina, procjeni količine te vrsti i statusu materijala za kojeg je izvjesno da će postati azbestni otpad. Navedeni podaci će služiti za potrebe planiranja gospodarenja građevnim otpadom koji sadrži azbest i dostavljanja traženih podataka Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

6.12. Mjere za realizaciju cilja 3. unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom

Za provedbu ove mjere nadležno je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.

6.13. Mjere za realizaciju cilja 4. sanirati lokacije onečišćene otpadom Tablica 6.15.-1.: *Mjere za realizaciju cilja 4.*

Broj	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
4.1.	Izrada Plana zatvaranja odlagališta neopasnog otpada	MZOE, HAOP, JPRS, JLS	FZOEU, MZOEU, EU	2017.
4.2.	Sanacija odlagališta neopasnog otpada	JLS	EU, JLS, FZOEU	2022.
4.5.	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš	JLS	JLS	2020.

Način provedbe mjera:

Na području općine ne nalaze se odlagališta otpada, ali ima više onečišćenih lokacija otpadom odbačenim u okoliš. Općinsko vijeće Općine Klis donijelo je Odluku za sprečavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada na području općine Klis (KLASA: 021-05/18-01; URBROJ: 2180/3-01/18-1843, Klis, 13. studenog 2018. godine). Na web stranicama Općine Klis je objavljena obavijest građanima koji uoče postojanje odbačenog otpada na području općine da o tome obavijeste komunalno redarstvo. Općina Klis svake godine izdvaja sredstva za sanaciju lokacija onečišćenim otpadom odbačenim u okoliš. U odnosu na prijašnje razdoblje broj onečišćenih lokacija se smanjio.

6.14. Mjere za realizaciju cilja 5. provođenje izobrazno - informativnih aktivnosti

Tablica 6.16.-1.: *Mjere za realizaciju cilja 5.*

Broj	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
5.2.	Provđenje aktivnosti predviđenih Programom izobrazno - informativnih aktivnosti i održivom gospodarenju otpadom	JLS, CS	JPRS, JLS	2017.

Način provedbe mjere:

Općina Klis i novoosnovana tvrtka u vlasništvu Općine, Komunalno Klis d.o.o. koja se bavi održavanjem javnih površina će provoditi u suradnji s komunalnim poduzećem i drugim ovlaštenim sakupljačima kontinuirano edukativne aktivnosti u cilju podizanja svijesti stanovništva o važnosti održivog gospodarenja otpadom (organiziranje radionica, javnih tribina, radio emisija, dijeljenje letaka i dr. obavijesti na web stranicama). U cilju smanjenja i sprečavanja nastanka otpada planira se izrada edukativnih materijala i provedba edukacije koja će pridonijeti razvijanju ekološke svijesti svih mještana i promicanju razvrstavanja otpada u domaćinstvima, vrtićima, školama, svim poslovnim i gospodarskim subjektima. Kontinuirano će se informirati javnost o svim aktivnostima vezanim za okoliš kao i kreiranje informacija i poruka u suradnji sa školama, ustanovama i tvrtkama u cilju poticanja svakog pojedinca u društvu na smanjivanje i sprečavanje nastanka otpada kao i pravilnog postupanja s otpadom.

U 2019. godini Općina Klis je bila sunositelj projekta Razmišljaj EKOlogično koji je sufinanciran iz Kohezijskog fonda u okviru Operativnog programa konkurentnosti i kohezije u finansijskom razdoblju 2014. - 2020. u iznosu od 85 % prihvatljivih sredstava. Nositelj projekta je Grad Solin, a sunositelji uz Općinu Klis su još Općine Podstrana i Dugopolje.

6.15. Mjere za realizaciju cilja 6. unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom

Za realizaciju cilja 6. i provedbu mjera odgovorni su Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti.

6.16. Mjere za realizaciju cilja 7. unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom

Tablica 6.18.-1.: *Mjere za realizaciju cilja 7.*

Broj	Mjera	Nosioci	Izvori financiranja	Rok
7.1.	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom	MZOE, JPRS, JLS	MZOE	neprekidno

Način provedbe mjere:

Općina Klis osigurati će sredstva za izobrazbu komunalnih redara i drugih djelatnika koji će biti uključeni u nadzor gospodarenja otpadom.

6.17. Mjere za realizaciju cilja 8. unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom

Za realizaciju ovog cilja i provedbu mjera kako bi se isti realizirao odgovorno je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.

7. PROJEKTI VAŽNI ZA PROVEDBU PLANA GOSPODARENJA OTPADOM REPUBLIKE HRVATSKE I PLANA GOSPODARENJA OTPADOM JLS

Tablica 7.-1.: *Projekti važni za provedbu Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i Plana gospodarenja otpadom JLS*

Broj	Vrsta projekta
1.	Provđenje izobrazno-informativnih aktivnosti
2.	Mjere definirane Planom sprječavanja nastajanja otpada
3.	Nabava i distribucija kućnih kompostera

Broj	Vrsta projekta
4.	Nabava opreme, vozila i plovila za odvojeno prikupljanje biootpada, papira/kartona, stakla, metala i plastike
5.	Izgradnja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira/kartona, metala, stakla, plastike i drva (sortirnica)
6.	Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada
7.	Izgradnja reciklažnih dvorišta
8.	Izgradnja centara za gospodarenje otpadom
9.	Izgradnja odlagališnih ploha za odlaganje otpada koji sadrži azbest
10.	Izgradnja reciklažnih dvorišta za građevni otpad
11.	Sanacija odlagališta neopasnog otpada
12.	Sanacija "crnih točaka"

8. OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

8.1. Opće mјere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada

Sakupljanje, prijevoz i obrada predmeta i/ili tvari koji se mogu smatrati otpadom u svrhu zaštite javnog interesa nužni su ako bi ne primjenjivanje istog moglo:

- ugroziti zdravlje ljudi ili izazvati neprihvatljivo uznemiravanje ljudi;
- izazvati rizik od onečišćenja voda, zraka, tla i/ili ugrožavanje životinja ili biljaka ili narušavanje njihovih prirodnih životnih uvjeta;
- narušiti održivo korištenje voda ili tla;
- onečistiti okoliš u većoj mjeri od neophodnog;
- izazvati opasnosti od požara ili eksplozije;
- izazvati prekomjernu buku;
- pogodovati pojavi ili razmnožavanju uzročnika bolesti;
- narušiti javni red i sigurnost;
- značajno narušiti izgled mjesta, krajolika i/ili kulturnog dobra.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom nalaže odvojeno sakupljanje otpada čija se vrijedna svojstva (materijalna i energetska) mogu iskoristiti.

Razvrstavanjem i odvojenim sakupljanjem otpada na mjestu nastanka omogućuje se njegova ponovna uporaba, recikliranje ili uporaba otpada u energetske svrhe, uz smanjenje količina ostatnog otpada koji se mora zbrinuti na odlagalište otpada.

Do sada su kroz različite Pravilnike regulirani sljedeći načini postupanja s posebnim kategorijama otpada i to:

- ambalažom i ambalažnim otpadom;
- otpadnim gumama;
- otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom;
- otpadnim uljima;
- otpadnim vozilima;
- otpadnim baterijama i akumulatorima;
- građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest;
- medicinskim otpadom;
- muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi;
- otpadom iz proizvodnje titan-dioksida;
- polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima;
- otpadom od istraživanja i eksploracije mineralnih sirovina.

U opasni otpad u komunalnom otpadu spadaju:

- istrošene baterije;
- ambalaža od kemikalija, pesticida, boja, ulja, sredstava za čišćenje;
- fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu;
- posude pod tlakom;
- ostaci lijekova;
- infektivni materijal;
- razni drugi predmeti koji sadrže opasne elemente i spojeve.

Jedinica lokalne samouprave treba omogućiti odgovarajuću infrastrukturu za odvojeno prikuplja-

nje opasnog otpada iz kućanstava putem reciklažnog dvorišta ili mobilnog uredaja. Na području općine Klis nije uspostavljeno reciklažno dvorište putem kojeg se mogu odložiti manje količine opasnog otpada iz kućanstava. Općina je nabavila mobilno reciklažno dvorište koje je potrebno staviti u funkciju i osigurati da se otpad odlaže u mobilno dvorište i vodi evidencija o sakupljenom otpadu. Izgradnja reciklažnog dvorišta je planirana na k.č. 365/1 k.o. Konjsko, u naselju Konjsko.

Sanacija lokacija onečišćenih otpadom

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom ("Narodne novine", broj 94/13, 73/17, 14/19) članku 36. obveze jedinice lokalne samouprave osigurava služba nadležna za komunalni red JLS (komunalni redar):

- mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada;
- uspostava sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu;
- uspostava sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada;
- provedba redovitog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada;
- druge mјere sukladno odluci predstavnicičkog tijela jedinice lokalne samouprave;
- mjerama za uklanjanje otpada odbačenog u okoliš.

Sredstva za provedbu spomenutih mјera osiguravaju se u proračunu jedinice lokalne samouprave. Način provedbe mјera uređuju se odlukom predstavnicičkog tijela jedinice lokalne samouprave o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada, koja se odmah po donošenju dostavlja Ministarstvu te objavljuje u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave.

Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je izvješće o lokacijama i količinama odbačenog otpada, troškovima uklanjanja odbačenog otpada i provedbi spomenutih mјera podnijeti predstavnicičkom tijelu te jedinice do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu. Jedinica lokalne samouprave ima pravo na naknadu troška uklanjanja otpada od vlasnika, odnosno posjednika nekretnine, ako vlasnik nije poznat, odnosno od osobe koja, sukladno posebnom propisu, upravlja određenim područjem (dobrom), na kojem se otpad nalazio.

9. MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

Prema Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. - 2022. godine potrebno je postići do 2022. godine, u odnosu na 2015. godinu:

- smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5%;
- odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papira, stakla, metala, plastike, biootpada i dr.);
- odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada;
- odložiti na odlagalište manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada.

Primarna reciklaža i odvojeno sakupljanje otpada, ovisno o stanju tehnike i tržišnim uvjetima, stalno se dopunjavaju i mijenjaju. Za što efikasniju i kvalitetniju provedbu primarnog odvajanja obvezan je daljnji nastavak edukacije na svim razinama društva.

Za 2015. godinu količina miješanog komunalnog otpada općine Klis je 524,92 tona prema dokumentu "Podaci o proizvedenim količinama miješanog komunalnog otpada po jedinicama lokalne samouprave za 2015. godinu", Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Zagreb, studeni, 2016.

Granična količina miješanog komunalnog otpada za općinu Klis, sukladno članku 24. Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom ("Narodne novine", broj 50/17) u cilju smanjenja količine miješanog komunalnog otpada po godinama prikazana je u sljedećoj tablici.

Tablica 9.-1.: Ciljane količine miješanog komunalnog otpada u odnosu na količine iz 2015. sukladno Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom ("Narodne novine", broj 50/17)

Godina	% od ukupno proizvedenog miješanog komunalnog otpada u 2015. godini	Granična vrijednost miješanog komunalnog otpada na području općine Klis (t)
2017.	80	419,94
2018.	74	388,44
2019.	66	346,45
2020.	58	304,45
2021.	54	283,45
2022.	50	262,46

Za što efikasniju i kvalitetniju provedbu primarnog odvajanja obavezan je daljnji nastavak edukacije na svim razinama društva. Poticajna naknada za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada je mjera kojom se potiče jedinica lokalne samouprave da, u okviru svojih ovlasti, provede mjere radi smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na njenom području.

Posude za kompostiranje kod kuće

U bio otpad iz kućanstava ubrajamo kuhinjski otpad (ostaci od pripreme hrane) te vrtni ili zeleni otpad. Biootpad čini trećinu kućnog otpada i vrijedna je sirovina za proizvodnju kvalitetnog bio komposta.

Izdvojeni biorazgradivi otpad se može kompostirati u okućnicama, koje zadovoljavaju uvjete za njegovu provedbu. Potrebno je edukacijama o kompostiranju poticati građane za samostalno kompostiranje. Pravilnim kompostiranjem dobije se zreo mrvičast kompost tamnosmeđe do crne boje, koji miriše na šumsku zemlju i kojeg koristimo za prihranjivanje vrtova i zelenih površina.

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku Uniju donesena su i ograničenja u vezi odlaganja biorazgradivog komunalnog otpada. Najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koja se godišnje smije odložiti na svim odlagalištima i neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj u odnosu na masu biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini iznosi:

1. 75%, odnosno 567.131 tona do 31. prosinca 2013.
2. 50%, odnosno 378.088 tona do 31. prosinca 2016.
3. 35%, odnosno 264.661 tona do 31. prosinca 2020.

Stanovnicima će se podijeliti smeđe posude za prikupljanje biootpada nakon uspostave CGO Lećevica.

Jedinice lokalne samouprave su dužne plaćati poticajnu naknadu za smanjenje količina miješanog komunalnog otpada prema rješenju Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Ova mjera je propisana s ciljem poticanja jedinice lokalne samouprave da u okviru svojih ovlasti, provede mjere radi smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na području jedinice lokalne samouprave.

10. MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Općina Klis obvezna je osigurati odvojeno prikupljanje problematičnog otpada, otpadnog pa-

ira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada.

U cilju osiguravanja mogućnosti odvojenog prikupljanja otpada Općina Klis će osigurati sljedeće:

Tablica 10.-1.: *Obaveze jedinice lokalne samouprave*

Funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području
Postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini
Obavlještanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila
Uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge

Obveze koje su propisane Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (Zakon) su u ovisnosti i o broju stanovnika pojedine jedinice lokalne samouprave i to kako je navedeno:

- Jedinica lokalne samouprave koja ima 3.000 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje istog na svom području posredstvom mobilne jedinice, koja se u smislu predmetnog Zakona smatra reciklažnim dvorištem;
- Jedinica lokalne samouprave koja ima više od 3.000 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području;
- Jedinica lokalne samouprave koja ima više od 100.000 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30.000 stanovnika na svojem području;
- Jedinica lokalne samouprave dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu predmetnog Zakona smatra reciklažnim dvorištem.
- Više jedinica lokalne samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje obveze osiguravanja funkcioniranja reciklažnog dvorišta

posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu Zakona smatra reciklažnim dvorištem.

Jedinice lokalne samouprave obvezne su o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno - informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u lokalnim medijima (televizija i radio).

Jedinice lokalne samouprave obvezne su o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno - informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga kao što su televizija i radio.

Postavljanje spremnika za komunalni otpad namijenjen za reciklažu

Stanovništvo treba mijenjati navike u vezi s odlaganjem otpada u svoju kantu. Struktura smeća ukazuje na razinu gospodarenja otpadom. Prevencija nastajanja i ponovna upotreba otpada zbog najpovoljnijeg utjecaja na okoliš najvažnija je stavka gospodarenja otpadom. Stvaranjem manje količine otpada koji će se odlagati građani će plaćati i manju cijenu za odvoz otpada što je dodatni poticaj uz ekološku svijest svakog pojedinca.

Općina Klis će nastojati postići visoku primarnu reciklažu, nagraditi i subvencionirati građane koji recikliraju svoj komunalni otpad.

Postavljanje zelenih otoka

Zeleni otok predstavlja skup spremnika za papir i karton, staklo, tekstil, plastičnu i metalnu ambalažu. Na području općine postavljeno je ukupno 4 zelena otoka.

Tablica 11.-1.: Popis projekata važnih za provedbu Plana gospodarenja otpadom općine Klis

Broj	Vrsta projekta	Status projekta
1.	Provedba izobrazno-informativnih aktivnosti	U tijeku su edukativne aktivnosti o važnosti kompostiranja. Planirano je da se svake godine provode edukacije stanovništva i radionice o kompostiranju.
2.	Nabava i distribucija kućnih kompostera	Provedbom upitnika će se ustanoviti koliko građana želi postaviti komposter i koje veličine. Općina je ishodila uz sufinanciranje Fonda nabavu 15 kompostera u 2019. godini.
3.	Nabava opreme, vozila i plovila za odvojeno prikupljanje biootpada, papira/kartona, stakla, metala i plastike	U 2018. godini je nabavljeno mobilno reciklažno dvorište. Planirana je nabava posuda za reciklabilni otpad koje će biti podijeljene svakom kućanstvu.

Glomazni komunalni otpad

Glomazni komunalni otpad će se prikupljati određenim rasporedom putem spremnika koje se postavljaju na javne površine. Veliki dio glomaznog otpada se može reciklirati te je Naputkom o glomaznom otpadu definiran glomazni otpad i stanovništvo će se educirati o otpadu kojeg mogu odlagati u kontejnere za glomazni otpad.

Popis vrsta predmeta koji se smatraju krupnim (glomaznim) otpadom i koji se mogu kategorizirati ključnim brojem 20 03 07 propisan Dodatkom Naputka o glomaznom otpadu:

- kupaonska oprema (kada, umivaonik, ogledalo, slavina za vodu, stalak za ručnike,...);
- namještaj (ormar, stol, polica, stolac, zidni sat,...);
- stvari za djecu (stolica i hodalica za dijete, dječja kolica, auto sjedalica,...);
- podne obloge (tepih, laminat, linoleum, parket,...);
- kuhinjska oprema (sudoper, šank, radna površina);
- vrtna oprema (vrtni namještaj, posude za cvijeće, ljljačka, suncobran,...);
- ostali glomazni otpad (rolete, tende, vrata, prozor, dekorativni predmeti većih dimenzija, radijator, sprave za vježbanje, bicikl).

11. POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE KLIS

Realizacija ciljeva gospodarenja otpadom ovisi o uspješnosti provedbe mjera koje su definirane Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i ostalih propisa gospodarenja otpadom. Provedbom projekata važnih za provedbu Plana gospodarenja otpadom općine smatra se da će se povećati uspješnost ostvarenja ciljeva.

Broj	Vrsta projekta	Status projekta
4.	Izgradnja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira/kartona, metala, stakla, plastike i drva (sortirnica)	Nije planirana izgradnja sortirnice u sklopu reciklažnog dvorišta.
5.	Izgradnja reciklažnih dvorišta	U tijeku su Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja općine Klis te će se uplaniti lokacija za reciklažno dvorište na k.č. 365/1 k.o. Konjsko.
6.	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini	Općinsko vijeće je usvojilo Odluke o načinu pružanja javne usluge miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada sukladno Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom ("Narodne novine", broj 50/17).
7.	Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada	Planira se nabava opreme za odvojeno prikupljanje biootpada otvaranjem Centra za gospodarenje otpadom u Lećevici.
8.	Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada	Ne planira se izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog otpada.
9.	Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	Planira se kontinuirano praćenje u suradnji s komunalnim redarem i davateljem javne usluge sakupljanja miješanog komunalnog otpada.
10.	Izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta za građevni otpad	U tijeku je suradnja s Općinom Dugopolje, susjednim općinama i gradovima o zajedničkom korištenju reciklažnog dvorišta za građevni otpad.
11.	Uspostaviti sustav gospodarenja muljem	U nadležnosti Ministarstva i Hrvatskih voda.
12.	Izrada Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest	Općina će sudjelovati u prikupljanju podataka o prisutnim građevinskim površinama od azbesta.
13.	Izrada odlagališnih ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest	Na području općine ne postoji odlagalište otpada kao i odlagališne plohe za građevni otpad koji sadrži azbest.
14.	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš	Na području općine postoji više lokacija onečišćenih odbačenim otpadom. Planirana je sanacija onečišćenih lokacija.
15.	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom	Općina sudjeluje u provedbi nacionalne kampanje na temu održivog gospodarenja otpadom kao i u aktivnostima predviđenim Program izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom. U tijeku je Projekt Razmišljaj EKOlogično koji je zamišljen kao program informativno-obrazovnih aktivnosti kojim će se poticati odvojeno prikupljanje i ponovna uporaba ili reciklaža otpada te postizanja ekološke svijesti stanovnika Solina i općina Dugopolje, Klis i Podstrana. Nositelj projekta je Grad Solin. Planirana je kontinuirana izobrazba kako građana tako i svih zaposlenika Općine zaduženih za gospodarenje otpadom.

12. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

Jedinice lokalne samouprave nadležne su za osiguravanje javne usluge prikupljanja komunalnog otpada, uspostavu reciklažnih dvorišta te provedbu mjera sprječavanja odbacivanja otpada u okoliš kao i uklanjanje u okoliš odbačenog otpada, davanje suglasnosti za akciju prikupljanja otpada, planiranje lokacija gradevina od lokalnog značaja, provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti te provedbu obveza propisanih Planom gospodarenja otpadom RH i Zakonom o održivom gospodarenju otpadom.

Trgovačka društva u javnom vlasništvu Jedinica lokalnih samouprava obavljaju usluge sakupljanja, odnosno obrade određene posebne kategorije otpada, pružanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, upravlju radom Centra za gospodarenje otpadom, sortirnice i reciklažnog dvorišta.

Tablica 12.-1.: Procjena ulaganja s novčanim iznosima prema vrsti projekta za planirano razdoblje 2019. - 2024.

Vrsta projekta	Procjena finansijskih sredstava u kn
Provđba izobrazno-informativnih aktivnosti	60.000,00
Nabava i distribucija kućnih kompostera	100.000,00
Nabava opreme, vozila i plovila za odvojeno prikupljanje biootpada, papira/kartona, stakla, metala i plastike	150.000,00
Izgradnja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira/kartona, metala, stakla, plastike i drva (sortirnica)	–
Izgradnja reciklažnih dvorišta	2.000.000,00
Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini	–
Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada	150.000,00
Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada	–
Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	–
Izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta za građevni otpad	–
Uspostaviti sustav gospodarenja muljem	–
Izrada Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest	–
Izrada odlagališnih ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest	–
Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš	300.000,00
Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom	120.000,00
Ukupno:	2.880.000,00

Trgovačka društva u privatnom vlasništvu mogu biti uključena u gospodarenje otpadom, obavljanje djelatnosti prijevoza otpada, posredovanja u gospodarenju otpadom, trgovanja otpadom, sakupljanja otpada, oporabe otpada, zbrinjavanja otpada, druge obrade otpada te izvoz i uvoz otpada, provedbu akcije prikupljanja otpada, pružanje javne usluge prikupljanja komunalnog otpada i obavljanje poslova laboratorija.

Služba za komunalni red jedinice lokalne samouprave je nadležna za provedbu mjera sprječavanja nepropisnog odbacivanja otpada u okoliš (evidencija lokacija odbačenog otpada, provedba redovitog godišnjeg nadzora područja JLS i ostale utvrđene mjere), za uklanjanje tako odbačenog otpada pri čemu je za utvrđivanje činjeničnog stanja u vezi s odbačenim otpadom ovlaštena zatražiti nalog suda i asistenciju djelatnika ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

Ulaganja s novčanim iznosima prema vrsti projekta za planirano razdoblje 2019. - 2024. godine prikazano je niže u tablici 12.-1.

13. ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE

Nositelji izvršenja Plana gospodarenja otpadom su Jedinica lokalne samouprave za koju se Plan gospodarenja otpadom donosi te komunalno poduzeće koje je u vlasništvu JLS odnosno privatne tvrtke koje se bave gospodarenjem komunalnim otpadom.

Tablica 13.-1.: Planirana dinamika izvršenja Plana gospodarenja otpadom

Broj mjere	Mjera	Rok prema PGO RH	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
M 1.1.1	Mjere definirane Planom sprječavanja nastanka otpada	2022.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
M 1.1.3	Kućno kompostiranje	2020.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
M 1.2.1	Nabava opreme, vozila i plovila za odvojeno prikupljanje papira, metala, plastike, stakla i tekstila	2020.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
M 1.2.2	Izgradnja postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira, kartona, metala, stakla, plastike i dr. (sortirnica)	2020.	–	–	–	–	–	–
M 1.2.3	Izgradnja reciklažnih dvorišta	2018.	✓	✓	✓	✓	✓	✓
M 1.2.4	Uvođenje naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada po količini	2017. 2018.	✓					
M 1.2.6	Izgradnja postrojenja za recikliranje	2022.	–	–	–	–	–	–
M 1.3.2	Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada	2020.	–	–	–	✓	✓	✓
M 1.3.3	Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada	2020.	–	–	–	–	–	–
M 1.4.2	Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu	kontinuirano	–	✓	✓	✓	✓	✓
M 2.1.2	Izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta za građevni otpad	2020.	–	–	–	–	–	–
M 2.2.2	Uspostaviti sustav gospodarenja muljem	2022.	–	–	–	–	–	–
M 2.6.2	Izrada Studije procjene količine otpada koji sadrži azbest po županijama	2019.	–	–	–	–	–	–
M 2.6.3	Izgradnja odlagališnih ploha za odlaganje građevnog otpada koji sadrži azbest	2022.	–	–	–	–	–	–
M 4.5	Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš	2020.	–	✓	✓	✓	✓	✓
M 5.1	Izrada Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom	2017.	–	–	–	–	–	–

Broj mjere	Mjera	Rok prema PGO RH	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
M 5.2	Provđenje aktivnosti predviđenih Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom	2022.	–	✓	✓	✓	✓	✓
M 7.1	Izobrazba svih sudionika uključenih u nadzor gospodarenja otpadom	kontinuirano	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Izvori financiranja su općinski/gradski proračun, proračun Jedinice područne regionalne samouprave, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Hrvatske vode, isporučitelji vodnih usluga te međunarodni izvori financiranja (EU fondovi).

Ovaj Plan stupa na snagu osmog dana od objave u glasilu "Službeni vjesnik Općine Klis".

KLASA: 021-05/20-01/01

URBROJ: 2180/03-01/20-1519

Klis, 17. ožujka 2020. godine

Predsjednik
OPĆINSKOG VIJEĆA
Josip Didović, v.r.

Na temelju članka 35., točke 6. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine", broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17 i 98/19) te članka 62. Zakona o komunalnom gospodarstvu ("Narodne novine", broj 68/18, 110/18) i članka 28. Statuta Općine Klis ("Službeni vjesnik Općine Klis", broj 6/19), Općinsko vijeće Općine Klis na 37. sjednici, održanoj 28. svibnja 2020. godine, donosi

O D L U K U o utvrđivanju svojstva javnog dobra u općoj uporabi pod imenom TRG MEGDAN

I.

Utvrđuje se svojstvo javnog dobra u općoj uporabi pod imenom TRG MEGDAN na dijelu nekretnina oznake k.č. 4434/6, k.č. 4435/1, k.č. 6339, k.č. 6338/1, sve k.o. Klis, označene kao lik "A", površine 2.063 m², na skici izrađenoj od poduzeća "Girus" iz Splita, od veljače 2020., koja je u privitku i sastavni dio ove Odluke.

II.

Primjenom članka 62. Zakona o komunalnom gospodarstvu ("Narodne novine", broj 68/18,

110/18), a na temelju geodetskog elaborata izvedenog stanja javnog dobra Trga Megdan, kod nadležnog ureda za katastar evidentirat će se stvarno stanje nekretnina iz točke I. ove Odluke te kod nadležnog zemljишno knjižnog odjela nekretnine iz točke I. ove Odluke upisati u stvarnoj površini.

III.

Ovu Odluku dužni su provesti Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar, Ispostava Solin i Općinski sud u Splitu, Poseban zemljишno-knjižni odjel u Solinu.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom vjesniku Općine Klis".

KLASA: 021-05/20-01/01

URBROJ: 2180/03-01/20-1710

Klis, 28. svibnja 2020. godine

Predsjednik
OPĆINSKOG VIJEĆA
Josip Didović, v.r.

Na temelju članka 3. Zakona o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine", broj 28/10) i članka 28. Statuta Općine Klis ("Službeni vjesnik Općine Klis", broj 6/19), Općinsko vijeće Općine Klis, na prijedlog Općinskog načelnika, na svojoj 35. sjednici, održanoj dana 14. travnja 2020. godine donosi

O D L U K U o izmjeni Odluke o plaći i drugim pravima Općinskog načelnika i zamjenika općinskog načelnika iz radnog odnosa

Članak 1.

Članak 4. Odluke o plaći i drugim pravima Općinskog načelnika i zamjenika Općinskog načelnika iz radnog odnosa ("Službeni vjesnik Općine Klis", broj 6/18) mijenja se na način da glasi:

- “Koeficijenti iz članka 1. ove Odluke iznose:
- za obračun plaće općinskog načelnika: 3,64;
  - za obračun plaće zamjenika općinskog načelnika: ..... 3,09.”

Članak 2.

Sve ostale odredbe Odluke ostaju na snazi.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a odnosi se na mjesecce travanj i svibanj 2020. godine.

Odluka će se objaviti u “Službenom vjesniku Općine Klis”.

KLASA: 021-05/20-01/01

URBROJ: 2180/01-01/20-1588

Klis, 14. travnja 2020. godine

P r e d s j e d n i k
OPĆINSKOG VIJEĆA
Josip Didović, v.r.

Na osnovi stavka 1., članka 20. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (“Narodne novine”, broj 94/13, 73/17) i članka 28. Statuta Općine Klis (“Službeni vjesnik Općine Klis”, broj 6/19), Općinsko vijeće, a na prijedlog Općinskog načelnika, na 37. sjednici održanoj 28. svibnja 2020. godine, donosi

O D L U K U

o prihvaćanju Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom općine Klis za 2019. godinu

1. UVOD

Gospodarenje otpadom je pojam koji obuhvaća niz aktivnosti, odluka i mjera u čijem provođenju je potrebna uska suradnja političkog vodstva jedinica lokalne samouprave, stručnjaka te samog stanovništva pojedinog područja. Ono se temelji na uvažavanju opće prihvaćenih načela zaštite okoliša, uredenih posebnim propisima, poštivanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša, uvažavanju znanstvenih spoznaja i najbolje svjetske prakse, a osobito na sljedećim načelima:

1. “Načelo onečišćivač plaća”;
2. “Načelo blizine”;
3. “Načelo samodostatnosti”;
4. “Načelo sljedivosti”.

Republika Hrvatska od svog osnutka donijela je cijeli niz pravnih propisa koji za zadatak imaju pružiti osnovu, temelj uspostavljanju funkcionalnog sustava gospodarenja otpadom na cijelom njenom

području. Okvir sustava gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj dan je u sljedećim dokumentima i propisima:

- Zakon o održivom gospodarenju otpadom (“Narodne novine”, broj 94/13, 73/17, 14/19);
- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (“Narodne novine”, broj 130/05);
- Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. (“Narodne novine”, broj 3/17);
- Zakon o zaštiti okoliša (“Narodne novine”, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18);
- Strategije zaštite okoliša Republike Hrvatske (“Narodne novine”, broj 46/02).

Odgovornost u procesu unapređenja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom podijeljena je na sve sudionike u gospodarenju otpadom. U Nacionalnoj Strategiji gospodarenja otpadom naglašava se značaj ojačanja horizontalne i vertikalne koordinacije između upravnih struktura, uz odgovarajuću stručnu podršku.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom detaljno propisuje dužnosti svih sudionika sistema gospodarenja otpadom pa tako i tijela jedinice lokalne samouprave. Godišnje izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave trebaju dostaviti jednom godišnje do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu jedinici područne (regionalne) samouprave. Navedeno izvješće jedinica lokalne samouprave je dužna objaviti u svom službenom glasilu. Ovo izvješće prema navedenom zakonu treba sadržavati, uz informacije o provedbi plana gospodarenja otpadom, informacije o provedbi svih ostalih aktivnosti, a koje su obveza jedinice lokalne samouprave prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (“Narodne novine”, broj 94/13).

2. OPĆI PODACI O OPĆINI KLIS

Općina Klis graniči na sjeveru s općinom Muć, na istoku sa općinom Dugopolje, zapadno se nalazi općina Lećevica, a na jugu gradovi Kaštela, Split i Solin. Administrativno područje Općine Klis zauzima kopreno područje površine 148,7 km².

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine općina Klis broji 4.801 stanovnika, a gustoća naseljenosti na području općine je 32,29 st/km². U sastavu općine su naselja: Broćanac, Brštanovo, Dugobabe, Klis, Konjsko, Korušće, Nisko, Prugovo i Vučevica. Naselja su neravnomjerno raspoređena u gospodarskom pogledu, broju stanovnika i uvjetima življenja. U naselju Klis koji se sastoji od 8 naselja (Megdan, Varoš, Brdo, Grlo, Kosa, Ozrna, Rupotina i Mezanovci) živi 60 posto stanovništva općine Klis.

Tablica 1. *Popis stanovnika po naseljima općine Klis*

Naselja	2001. godina			2011. godina		
	Površina (km ²)	Stanovnici	Gustoća naseljenosti (stan./km ²)	Stanovnici	Gustoća naseljenosti (stan./km ²)	Broj domaćinstava
Brštanovo	20,6	354	17,18	286	13,88	102
Dugobabe	9,8	122	12,45	137	13,98	46
Klis	24,2	2.557	105,66	3.001	124,01	998
Konjsko	13,3	253	19,02	283	21,28	94
Korušće	12,0	97	8,08	80	6,66	35
Nisko	15,7	279	17,78	244	15,54	84
Prugovo	22,0	472	21,45	555	25,23	166
Veliki Broćanac	13,7	169	12,33	159	11,61	59
Vučevica	17,4	64	3,68	56	3,22	22

3. OBVEZE JEDINICE LOKALNE SAMO-UPRAVE

Republika Hrvatska je u srpnju 2013. godine donijela Zakon o održivom gospodarenju otpadom ("Narodne novine", broj 94/13) koji detaljno propisuje dužnosti tijela državne uprave, regionalne i lokalne samouprave te privrednika po pitanju održivog gospodarenja otpadom.

Sukladno članku 28. navedenog Zakona jedinica lokalne samouprave dužna je na svom području osigurati kako sljedi u tablici:

Tablica 2. *Obveze jedinice lokalne samouprave vezano za gospodarenje otpadom*

	Obveze jedinice lokalne samouprave
1.	Javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada
2.	Odbojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) otpada
3.	Sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan ovom Zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada
4.	Provedbu plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske
5.	Donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom JLS
6.	Provodenje izobrazno - informativne aktivnosti na svom području i
7.	Mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada

Više jedinica lokalne samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničko ispunjenje jedne ili više gore navedenih obveza. Jedinica lokalne samouprave dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada.

Jedinice lokalne samouprave su dužne plaćati poticajnu naknadu za smanjenje količina miješanog komunalnog otpada prema rješenju Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Ova mjeru je propisana s ciljem poticanja jedinice lokalne samouprave da, u okviru svojih ovlasti, provede mjeru radi smanjenja količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na području te jedinice lokalne samouprave.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada koja sadrži kako sljedi u tablici:

Tablica 3. *Sadržaj Odluke o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada*

	Sadržaj odluke
1.	Kriterij obračuna količine otpada,
2.	Standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada
3.	Najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima,
4.	Obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu
5.	Područje pružanja javne usluge (vidi gore članak 30)

Sadržaj odluke	
6.	Odredbe propisane uredbom iz članka 29., stavak 10. ovog Zakona
7.	Opće uvjete ugovora s korisnicima

Nakon donošenja odluke predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je istu bez odlaganja dostaviti Ministarstvu zaštite okoliša i energetike te je objaviti u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave. Iznos jedinične naknade za litru, odnosno kilogram utvrđuje odlukom davatelj usluge po ishodenoj suglasnosti izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave.

Jedinica lokalne samouprave izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada i to na način da osigura kako sljedi u tablici:

Tablica 4. *Obveze Jedinica lokalne samouprave u vezi odvojenog prikupljanja otpada*

Obveze jedinice lokalne samouprave	
1.	Funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području
2.	Postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini
3.	Obavještavanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila
4.	Uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge

Obveze koje su propisane Zakonom o održivom gospodarenju otpadom su u ovisnosti i o broju stanovnika pojedine jedinice lokalne samouprave i to kako sljedi:

- Jedinica koja ima 1.500 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje istog na svojem području posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu predmetnog Zakona smatra reciklažnim dvorištem;

- Jedinica koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području;
- Jedinica koja ima više od 100.000 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30.000 stanovnika na svojem području;
- Jedinica lokalne samouprave dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu predmetnog Zakona smatra reciklažnim dvorištem.

Jedinica lokalne samouprave o svom trošku, na odgovarajući način treba osigurati godišnje provedbu izobrazno - informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svom području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga kao što su televizija i radio.

Izvješće o provedbi gore navedenih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom kojeg prema članku 20. Zakona o održivom gospodarenju otpadom jedinica lokalne samouprave treba dostaviti jednom godišnje do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu jedinici područne (regionalne) samouprave. Navedeno izvješće jedinica lokalne samouprave je prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom dužna i objaviti u svom službenom glasilu.

4. PLAN GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE KLIS

Općina Klis je sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom usvojila Plan gospodarenja otpadom. Plan gospodarenja otpadom općine Klis jedan je od temeljnih dokumenata kojim se definira način i sustav gospodarenja otpadom na području općine za razdoblje 2013. - 2019. godine.

Plan gospodarenja otpadom općine Klis sadrži:

- mjere odvojenog sakupljanja komunalnog otpada;
- mjere za upravljanje i nadzor odlagališta komunalnog otpada;
- popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta;
- redoslijed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša;
- izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije.

Planom su predviđene sljedeće aktivnosti:

- edukativne kampanje (sredstva javnog informiranja, letci i sl.);

- postavljanje zelenih otoka;
- posude za kompostiranje kod kuće;
- uspostava reciklažnog dvorišta te određivanje lokacije opreme za recikliranje građevinskog otpada;
- posude za biorazgradivi otpad;
- postavljanje tabli sa zabranom odlaganja otpada;
- sanacija divljih odlagališta.

5. OSTVARENO U SKLADU S DEFINIRANIM MJERAMA

Miješani komunalni otpad na području općine Klis sakuplja komunalna tvrtka ČISTOĆA d.o.o. iz Splita, koja je kroz 2019. godinu sakupila 803,46 tona.

Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac	Ukupno
60,70	59,77	75,46	68,76	64,32	64,20	67,02	74,72	48,94	67,64	78,32	73,61	803,46

5.1. Edukativne kampanje

U 2019. su provedene edukacije u osnovnoj školi i dječjem vrtiću kroz program "Razmišljaj ekološki" (2018. - 2020.).

5.2. Postavljanje zelenih otoka

U 2019. nisu uspostavljeni novi zeleni otoci (postojeći = Klis – 2, Konjsko – 1, Brštanovo – 1). Na njima se prikuplja papir, staklo i plastika.

5.3. Posude za kompostiranje kod kuće

Izvršene su pripremne radnje vezane za nabavu kompostera.

5.4. Određivanje lokacije za reciklažno dvorište za građevinski otpad

Nabavljen mobilno reciklažno dvorište, a lokacija za reciklažno dvorište odrediti će se u postupku Izmjena i dopuna PPU općine Klis čija je izrada u tijeku.

5.5. Posude za biorazgradivi otpad

Posude za biorazgradivi otpad nabaviti će se i podijeliti kada se uspostavi odvojeno prikupljanje ove vrste otpada tj. po uspostavi Centra za gospodarenje otpadom Splitsko-dalmatinske županije.

5.6. Postavljanje tabela sa znakom zabrane odlaganja otpada

U 2019. godini nisu postavljane nove tabele sa znakom zabrane odlaganja otpada.

5.7. Sanacija divljih odlagališta

U 2019. godini nije trošeno za sanaciju divljih odlagališta.

5.8. Nabava kontejnera za glomazni otpad

U 2019. godini nisu nabavljeni kontejneri za glomazni otpad, ali se provodi odvoz glomaznog otpada za koji je utrošeno ukupno 105.000,00 kn.
KLASA: 021-05/20-01/01
URBROJ: 2180/03-01/20-1710
Klis, 28. svibnja 2020. godine

Predsjednik
OPĆINSKOG VIJEĆA
Josip Didović, v.r.

Na temelju članka 54., u vezi s člankom 37., stavkom 5. Zakona o ustanovama ("Narodne novine", broj 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08), članka 19., stavka 3., a u vezi članka 18. Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti ("Narodne novine", broj 17/19) i članka 28. Statuta Općine Klis ("Službeni vjesnik Općine Klis", broj 6/19), Općinsko vijeće Općine Klis, na svojoj 34. sjednici, održanoj dana 17. ožujka 2020. godine, donosi

O D L U K U **o izmjenama Statuta Narodne knjižnice** **i čitaonice u Klisu**

Članak 1.

Članak 41. Statuta Narodne knjižnice i čitaonice u Klisu mijenja se i glasi:

Članak 41.

"Nadzor nad zakonitošću rada i općih akata Knjižnice obavlja Ministarstvo kulture RH.

Ako Ministarstvo kulture RH utvrdi da je Statut Knjižnice ili opći akt protivan zakonu i drugim propisima, zatražiti će od Knjižnice da ga uskladi u propisanom roku."

Članak 2.

Sve ostale odredbe Statuta Narodne knjižnice i čitaonicu u Klisu ostaju na snazi.

Članak 3.

Ove Izmjene Statuta stupaju na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Knjižnice.

KLASA: 021-05/20-01/01

URBROJ: 2180/03-01/20-1519

Klis, 17. ožujka 2020. godine

P r e d s j e d n i k
OPĆINSKOG VIJEĆA
Josip Didović, v.r.

S A D R Ž A J

Stranica

OPĆINSKO VIJEĆE

1. Odluka o izmjenama Statuta Općine Klis.....	73
2. Odluka o Izmjeni i dopuni Odluke o komunalnoj naknadi.....	73
3. Odluka o Izmjeni i dopuni Odluke o komunalnim djelatnostima na području općine Klis	73
4. Plan gospodarenja otpadom općine Klis za razdoblje od 2019. - 2024. godine	74
5. Odluka o utvrđivanju svojstva javnog dobra u općoj uporabi pod imenom TRG MEGDAN	98
6. Odluka o izmjeni Odluke o plaći i drugim pravima Općinskog načelnika i zamjenika Općinskog načelnika iz radnog odnosa	98
7. Odluka o prihvaćanju Izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom općine Klis za 2019. godinu	99
8. Odluka o izmjenama Statuta Narodne knjižnice i čitaonice u Klisu	102